

լե՞ռնէն¹ փախե[ա]ւ² որդին Խուզբադրա[յ]:
74 Եւ ընդ մէջ Բուլղարաց³ եւ ծովուն Պոնտոսի
բնակեն ազգ[ը]⁴ Գարշք եւ Քուլթք եւ Սանք մին-
չեւ ցՊիսիսուն քաղաք⁵ ծովեզերա[յ]ին Աւագով
աշխարհի, որ եւ Ափշիլք եւ Ափխազք, մինչեւ
ցքաղաք⁶ն⁶ իւրեանց ծովեզերա[յ]ին Սեւաստու-
պալիք, եւ անդր եւս մինչեւ ցգետն, որ կոչի
Դուակոն⁷, որ է «Վիշապ», որ հոսի յԱղ՝անաց⁸ եւ
բաժանի ընդ Ափխազս եւ ընդ Եգր⁹ աշխարհ:

75 Եւ ունի ազգագաւառս քառասուն եւ
վեց¹⁰: 76 Եւ ի հիւսիսոյ[յ]՝ առ Անձանաւթ երկրաւ
բնակեն Թագաւորական [Ս]արմաթ¹¹ եւ Ջիա-
կերք: 77 Իսկ առ մօտիւքն Տանա[յ]իս¹² գետոյ[յ]
բնակեն¹³ Նախճամատեանք եւ ազգ մի այլ, որ եւ
Կղարջք, եւ ապա [Որջլակերք]¹⁴, Սիւռակացիք,
ապա Միթոդէտէն¹⁵ գաւառն: 78 Եւ ապա յա-

րեւելից կուսէ Շանթա[յ]ին լեռանցն բնակե[ա]լ¹⁶
եւ Ամագունք, որք եւ կանայք պատերազմողք¹⁷,
մինչեւ ցգետն, որ կոչի ԻՌա¹⁸, որ երկակի բղխէ ի
հիւսիսոյ[յ]¹⁹ Անձանաւթ երկրի, եւ միանան, եւ
հասեալ մերձ Ջիական լեռանցն՝ արձակէ վտակ
մի ի Տանա[յ]իս²⁰ գետս²¹, որով²² ի Միովտիս²³
ծովակ իջանէ, եւ այլն գառնա[յ] յարեւելս կոյս՝
[20բ] մինչեւ հանդէպ Շանթա[յ]ին լեռանցն, եւ ա-
պա գան այլ երկու²⁴ գետք յարեւելից կուսէ, ի
հիւսիսոյ լեռնէն, որ կոչի Ռիմիկա[յ], եւ առնեն
զնա եւթանասն²⁵ ավտակեան²⁵, զոր կոչեն
Թուրք[ը]²⁶ Աթլ գետ: 79 Որոյ[յ] մէջն է կղզի, յոր
մտեալ ամրանա[յ] Բասլաց ազգն ի հզաւր ազգէն
Խազրաց եւ Բոլշխաց²⁷ ճարակելոց յելից եւ ի
մտից, եկելոց անդ ի ձմերոց, եւ կոչեն²⁸ «Սեւ կղ-
զի», զի յաղագս բազմութեանն ազգին Բասլաց,
մարդոյ[յ] եւ անասնոյ[յ] անդ մտելոցն՝ սեւ երեւի,
զոր Պտղոմէոս²⁹ Գուս կղզի կոչէ: 80 Եւ վտակ-
քն Աթլ գետոյ[յ] անցեալ կղզին³⁰՝ դարձեալ միա-
նան եւ մտանեն³¹ ի Կասբից ծովն՝ բաժանելով

1 VS լեառնէն փխ լե՞ռնէն (վեր.՝ ըստ այլոց, օր.՝ մախ. Բ.9, 24, 29, Գ.58, Դ.23, Ե.78 եւն)

2 V փախս փխ փախե[ա]ւ (վեր. Սուրբեանի՝ ըստ մախորդի, տե՛ս մախ. Ե.58)

3 S Պուլղարաց փխ Բուլղարաց (V)

4 V ազգ փխ ազգք (վեր. Սուրբեանի՝ ըստ այլոց, օր.՝ մախ. Բ.13, Գ.56 եւն)

5 V-ում պատուոյ Աշանով ԹՎ-անման գաղափարագիրն է. Սուրբեանն այդ «քաղաք» բառը դրել է փակագծերում, թէպէտ մոյմը չի արել յաջորդ տողում, ուր ցքաղաքն բառը մոյմ Աշանով է

6 V ցթքն փխ ցքաղաքն (վեր. Սուրբեանի)

7 V Գուակոն փխ Դուակոն (վեր. Սուրբեանի. հմմտ. բոլորագիր դ → գ)

8 V յԱղւանաց, S յԱղուանաց փխ յԱղ՝անաց (վեր., իմա՝ Ալանաց. քանի որ Աղուանք-ի սեռականը V-ում մշտապէս Աղուանից է)

9 V Էգր փխ Եգր (վեր. Սուրբեանի՝ ըստ այլոց)

10 V ինք

11 V արմարտք փխ [Ս]արմատք (վեր. Սուրբեանի)

12 V Տանաիս փխ Տանայիս (վեր. Սուրբեանի՝ ըստ համառօտի. հմմտ. մաեւ մախ. Բ.30)

13 S բնակին փխ բնակեն (V. հմմտ. 2 տող վերեւ, կամ մախ. Գ.18, 56, Դ.25, 46, Ե.74, 90, 230 եւն)

14 VS չիք Որջլակերք (վեր. Երեմեանի՝ ըստ համառօտի)

15 V Միդոդէտէն, S Միդոդէտէն փխ Միթոդէտէն (վեր., տե՛ս բարբառային Թ → Դ եւ բոլորագիր ո → ռ, ո → ս, տ → ս. V-ում երկրորդ դ-ն առաջին ս-ի վերելում է՝ կայծակնաձեւ Աշանով. համառօտում Միթոդիկացիք է. Երեմեանը վերապահում է Միթոդիկաւտէն՝ ըստ Պտղոմէոսի)

16 V բնակել փխ բնակեալ (վեր. Սուրբեանի՝ ըստ այլոց, օր.՝ մախ. Ա.28, 38, Գ. 58, Ե.88, 219, 330)

17 Կողքի լուսանցքում ուշ ձեռագագրով պատուոյ Աշաններով ձեւաորոտած է. «Աշխարհ կանաց» (առաջին բառն՝ ալիքաձեւ գաղափարագրով)

18 VS Իռա փխ Իա (վեր., տե՛ս կոչի – իռա)

19 V հիւսիսո փխ հիւսիսոյ (վեր. Սուրբեանի)

20 V Տանաիս փխ Տանայիս (վեր. Սուրբեանի՝ ըստ համառօտի. հմմտ. մաեւ մախ. Բ.30)

21 V գետոյ, S գետոյ փխ գետս (վեր., տե՛ս ս ... ո)

22 S որ փխ որով (V. բառավերջի ով տառերը գրիչը փոխարինել է «անվերջութեան» Աշանով՝ ∞)

23 V Միովիտս, S Միովիտ փխ Միովտիս (վեր.՝ ըստ մախորդի (տե՛ս մախ. Բ.29 եւ Ե.70-ի ծնթ.). հմմտ. տիս → իտս)

24 V ք

25 V հասնաւտակեան, S Եթանասնաւտակեան փխ Եթանասնաւտակեան (վեր.՝ ըստ մախորդի, տե՛ս մախ. Ա.25)

26 V Թուրք փխ Թուրքք (վեր. Սուրբեանի)

27 VS Բւշխաց փխ Բոլշխաց (վեր., գուցէ եւ, վեր-ծանելի է Բոլշխաց ձեւով)

28 V կոչեն փխ կոչեն (վեր. Սուրբեանի)

29 VS Պտլոմէոս փխ Պտղոմէոս (վեր. ըստ այլոց. տե՛ս, օր.՝ մախ. Ա.30, Բ.33, 37, Դ.33, Ե.206 եւն)

30 S ընդ կղզին (V)

31 Գրիչն ա-ի վրայ ինչ-որ կայծակնաձեւ Աշան ունի